

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobce **M. L.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26.6.2012 č.j. KUOK 57923/2012, ve věci přezkoumání výsledku dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 26.6.2012 č.j. KUOK 57923/2012 **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 89,- Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26.6.2012 č.j. KUOK 57923/2012, jímž byl podle ust. § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon) potvrzen výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky,

kteřou žalobce vykonal formou písemné práce ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura a tento výsledek byl potvrzen.

V žalobě žalobce namítl, že důvodem jeho žádosti o přezkoumání bylo, že podle jeho názoru, jakož i podle mínění učitelů českého jazyka a literatury střední školy, kterou žalobce navštěvoval, nebyl zohledněn fakt, že žalobce je dyslektik a dysgrafik a je zařazen mezi žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky, když mu byla přiznána kategorie a skupina II SPU-O. Žalobce se domnívá, že při hodnocení jeho písemné práce z českého jazyka a literatury nebyly dostatečně tolerovány specifické chyby a symptomy těchto poruch učení. Namítl, že argumenty uvedenými v jeho žádosti o přezkum výsledků maturitní zkoušky se žalovaný vůbec nezabýval a nijak na ně nereagoval. Celkové hodnocení žalovaného v napadeném rozhodnutí je natolik obecné a neurčité, že je de facto nepřezkoumatelné. Dále žalobce uvedl, že vyhodnocení maturitní zkoušky (např. hodnocení rubriky 1A – 1B) je sporné. Podle maturitních pravidel se student nemusí doslovně držet výchozího textu, může se jím jen inspirovat a rozvíjet téma po svém. Proto hodnocení písemné práce v kategorii 1A a 1B je hodnocením silně subjektivním a prakticky nepřezkoumatelným. Dále žalobce zdůraznil, že po celou dobu studia byl z českého jazyka a literatury hodnocen jako nadprůměrný student střední školy, jak vyplývá z v příloze předložených hodnocení studenta a také z vyjádření vyučujícího učitele. Žalobce rovněž namítl, že tzv. oponentní posudek vypracovalo „centrum pro hodnocení písemné práce“, což je však subjekt totožný se subjektem, který maturitní zkoušku vypracovával, ale i hodnotil. Žalovaný pak nemůže napadené rozhodnutí postavit výlučně na argumentaci tohoto jediného subjektu.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že hodnocení výkonu žáka není postupem správního orgánu, ale postupem pedagogickým a z tohoto pohledu je pak pro žalovaného obtížně zjistitelné, zda hodnotitel pravidla hodnocení dodržel. Žalovaný písemnou práci sám nehodnotí, ale přezkoumává, zda byla hodnocena správně ve vztahu k zadaným pravidlům. Žalovaný si proto v souladu s ust. § 82 odst. 2 školského zákona vyžádal součinnost Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „centrum“). Žádný právní předpis neukládá, jaké podklady má krajský úřad při přezkoumání hodnocení písemné práce použít. Je tedy zcela na správním uvážení žalovaného, jaké podklady pro své rozhodnutí obstará a jak je vyhodnotí. Kritéria hodnocení písemné práce jsou stanovena vyhláškou ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č.j. MSMT-10054/2012-23. Tato kritéria jsou veřejná a byla zveřejněna mj. na <http://www.msmt.cz/statni-maturita/sdeleni-msmt-kterym-se-zverejnuji-kriteria-hodnoceni-jedna>. Centrum pověřilo dalšího hodnotitele, aby provedl nové oponentní hodnocení písemné práce žalobce. Žalovaný při přezkoumávání průběhu a výsledku maturitní zkoušky výkon studenta nehodnotí, ale zkoumá, zda v průběhu maturitní zkoušky a při hodnocení výkonu žáka hodnotitelem nedošlo k porušení právních předpisů nebo jiných nedostatků, avšak pouze k takovým, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky. Výsledkem řízení je tedy konstatování, zda zkouška a vyhodnocení výkonu žáka proběhlo v souladu s právními předpisy a řádně. K námitce žalobce, že se žalovaný nezabýval jeho námitkou tvrzeného nezohlednění diagnózy dysgrafie a dyslexie, žalovaný uvedl, že podle ust. § 16 odst. 6 školského zákona mají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Toto právo je naplněno v části

čtvrté vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, která upravuje odlišnosti konání maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek v konání maturitní zkoušky. Podmínky pro konání maturitní zkoušky se takovému žákovi upraví podle odborného posudku vydaného školským poradenským zařízením, který obsahuje údaje o zařazení žáka do příslušné kategorie a skupiny žáků podle druhu zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění, návrh úprav podmínek a způsobu konání maturitní zkoušky, dále výčet kompenzačních pomůcek a doporučení rozsahu a formy případné asistence, tlumočnických služeb nebo odlišností hodnocení. Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce byl zařazen do kategorie SPU O-2. Tito žáci mají podle vyhlášky vážnější obtíže se čtením běžného textu a s psaním; pracují s upravenou zkušební dokumentací. Úprava podmínek může spočívat v navýšení časového limitu pro vypracování písemné práce o 50 %, ve formální úpravě zkušební dokumentace, případně obsahové úpravy, možnost zápisu řešení přímo do testového sešitu a v umožnění použití kompenzačních pomůcek. Žalovaný na základě vyjádření centra konstatoval, že hodnocení písemné práce bylo provedeno v souladu s metodikou hodnocení zpracovanou centrem. Žalobce se domnívá, že při hodnocení písemné práce nebyly tolerovány symptomy jeho diagnózy. Tuto námitku považuje žalovaný za irelevantní, když posudek byl při hodnocení zohledněn, a to navýšením bodů v konkrétních oblastech, které byly uvedeny v posudku, a to způsobem, který dále ve svém vyjádření vymezil (str. 4 vyjádření žalovaného). Dále žalovaný poukázal na blíže neurčené rozhodnutí Krajského soudu v Brně, který ve věci přezkoumání výsledků maturitní zkoušky rozhodl tak, že žalobu zamítl a konstatoval, že hodnocení dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce nelze podrobit soudnímu přezkumu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen s.ř.s.), přičemž byl vázán obsahem žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce konal dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura – základní úroveň obtížnosti, a to dne 2.5.2012 na Střední škole řezbářské v Tovačově. Hodnotitel ohodnotil práci celkovým počtem 10 bodů. Žalobce požádal o přezkoumání výsledku této dílčí zkoušky, a to z tohoto důvodu, že se domnívá, že nebyl při hodnocení náležitě zohledněn fakt, že je dyslektik a dysgrafik a jako takový zařazen mezi žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky, kdy mu byla přiznána kategorie a skupina II SPU-O. Podle žalobce při hodnocení písemné práce z českého jazyka a literatury nebyly dostatečně tolerovány specifické chyby a symptomy těchto poruch učení. Ve spise je založen posudek k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky pro specifické poruchy učení a ostatní vypracovaný Pedagogicko-psychologickou poradnou Pardubice, Mgr. P. O., podle kterého byl žalobce zařazen mezi žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky. Součástí podané žádosti o přezkum bylo také vyjádření vyučujících českého jazyka a literatury na Střední škole řezbářské v Tovačově, kteří vyslovili nesouhlas s hodnocením písemné práce žalobce a zdůraznili, že se jedná o výborného studenta, který po celou dobu studia dosahoval skvělých studijních výsledků. Podle výsledku oponentního posudku vypracovaného

společností CERMAT je dokumentace v souladu s předpisy a metodikami, výsledek je správně do protokolu zaznamenán a výsledek digitalizace odpovídá zápisu v protokolu. Hodnocení písemné práce byl provedeno v souladu s platnou metodikou centra a s obecně závaznými právními předpisy. Oponentní posudek se ve svém hodnocení neliší od původního hodnocení a výsledek předchozího hodnocení byl označen za správný. Na základě těchto podkladů vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura – základní úroveň obtížnosti, kterou konal žalobce, potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný sdělil výsledky nového hodnocení žalobcovy písemné práce. Rovněž uvedl, podle jakých pravidel hodnotitel postupoval při zpracování oponentního posouzení a sdělil také konečné stanovisko centra. V další části napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na ust. § 77 školského zákona s tím, že písemné práce jsou hodnoceny podle kritérií hodnocení zkoušek a dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky a kritérií celkového hodnocení maturitní zkoušky pro maturitní zkoušku ve školním roce 2011/2012, které podle ust. § 22 odst. 1 vyhlášky zveřejnilo ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 27.3.2012 pod č.j. 10054/2012-23. Závěrem žalovaný v souladu s ust. § 82 odst. 2 školského zákona potvrdil výsledek dílčí zkoušky žalobce a informoval žalobce, že má možnost nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky.

Podle ust. § 82 odst. 1 školského zákona každý, kdo konal

- a) závěrečnou zkoušku,
- b) zkoušku profilové části maturitní zkoušky, nebo
- c) dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a ústní formou,

anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení.

Podle ust. § 82 odst. 2 věty první a druhé školského zákona krajský úřad rozhodne o žádosti podle odstavce 1 ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí. Česká školní inspekce a Centrum při plnění úkolů podle § 80 odst. 3 poskytují krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti.

Při přezkumu napadeného rozhodnutí rozlišoval krajský soud mezi přezkumem vlastní klasifikace písemné práce a přezkumem postupu žalovaného při přezkoumávání průběhu a výsledku zkoušky. Samotná klasifikace, která je výsledkem hodnocení studenta, totiž nemůže soudnímu přezkumu podléhat. Naopak naplnění řádného výkonu státní správy spočívající v kontrole dodržení pravidel hodnocení, jak předvídá ust. § 82 odst. 2 školského zákona soudnímu přezkumu podléhat musí.

Jak již judikoval Krajský soud v Brně (rozsudek ze dne 16.8.2012 č.j. 62A 67/2012-47), je-li vykonána maturitní zkouška ve formě „státní maturity“, pak je to stát, kdo garantuje, že zkouška proběhne za podmínek, které stanoví zákon, popřípadě, které jsou stanoveny v souladu s pravidly týkajícími se zákona, a že

dodržení těchto podmínek bude možno zpětně přezkoumat. Součástí zkoušky je přitom nepochybně i její hodnocení. Součástí podmínek řádných „státních maturit“ je uskutečnění řádného přezkumu průběhu a výsledku zkoušky. Školský zákon s uskutečněním zkoušky, jejíž součástí je i hodnocení, spojuje veřejné subjektivní právo studenta na to, aby zkouška včetně jejího hodnocení proběhla za podmínek, které stanoví zákon, popřípadě, které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona. Kromě toho školský zákon zakládá veřejné subjektivní právo studenta na to, aby bylo zpětně řádným procesním postupem přezkoumáno, zda nebyly při zkoušce včetně jejího hodnocení porušeny právní předpisy a zda se nevyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky (§ 82 odst. 1, 2 školského zákona). Na základě uvedeného pak je rozhodování žalovaného ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky včetně jejího hodnocení rozhodováním o veřejných subjektivních právech žalobce na řádný průběh zkoušky včetně jejího výsledku. Výkon státní správy ve smyslu ust. § 82 odst. 1 a 2 školského zákona pak musí být přezkoumatelný ve správním soudnictví postupem podle ust. § 65 a násl. s.ř.s. Součástí ochrany poskytované správním soudnictvím však nemůže být přezkum vědomostí, znalostí a schopností studenta při vykonávání maturitní zkoušky, ani přezkum hodnocení provedeného hodnotitelem, tj., zda vědomosti, znalosti a schopnosti byly ohodnoceny „správně“. Hodnocení vědomostí, znalostí a schopností prokázaných studentem u zkoušky náleží pouze hodnotiteli a nikoli soudům, neboť hlediska odborná zde mohou převažovat nad hledisky právními (srov. přiměřeně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16.8.2012 sp. zn. 62A 67/2012 a rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále jen NSS – ze dne 17.12.2009 sp. zn. 9 Af 1/2009).

Na základě shora uvedeného lze shrnout, že správní soud přezkoumává to, zda žalovaný jako správní orgán v rámci přezkoumávání průběhu a výsledků maturitní zkoušky přezkum skutečně smysluplně uskutečnil, jak a z jakých konkrétních důvodů nahlíží na námitky studenta uplatněné proti průběhu a výsledkům maturitní zkoušky a zda s ohledem na své závěry následně postupoval zákonně, jak mu ukládá ust. § 82 odst. 2 školského zákona.

V posuzované věci dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí, neboť neobsahuje řádné odůvodnění. Žalobce svou žádost o přezkum odůvodnil především tím, že podle jeho subjektivního názoru nebyly dostatečným způsobem vzaty v úvahu jeho specifické poruchy učení, jejichž existence byla doložena pedagogicko-psychologickým posudkem a zařazením žalobce do příslušné kategorie žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky. Bylo proto povinností žalovaného se s touto námitkou náležitě vypořádat, a to natolik, aby učinil kvalifikovaný závěr v tom směru, zda a jakým způsobem byly specifické poruchy učení žalobce promítnuty do hodnocení výsledku zkoušky a zda z tohoto žalobcem namítaného hlediska nebyly porušeny právní předpisy nebo zjištěny nedostatky, které na výsledek zkoušky mohly mít vliv. Žalovaný se však k této zcela konkrétně formulované námitce žalobce žádným způsobem nevyjádřil a vůbec se nezabýval tím, zda hodnocení žalobce z tohoto pohledu vyhovělo pravidlům pro hodnocení a tím, zda z hodnocení srozumitelně plyne, jak byly specifické poruchy učení žalobce konkrétně bodově ohodnoceny. Žalovaný si v rámci součinnosti upravené § 82 odst. 2 školského zákona nechal zpracovat „kontrolní hodnocení“ písemné práce centrem, na němž pak zcela výlučně založil svůj závěr. Přitom ani z tohoto hodnocení není

seznatelné, zda a jakým způsobem byly ohodnoceny specifické poruchy učení žalobce. Žalovaný sám posouzení dodržení právních předpisů a posouzení případných nedostatků hodnocení fakticky neprovedl (z obsahu správních spisů ani z odůvodnění napadeného rozhodnutí to není seznatelné). Opatřil si toliko „kontrolní hodnocení“. Tento jeho postup nelze označit jinak, než za čistě formalistický a smysl přezkumu, jak je vymezen ust. § 82 odst. 2 školského zákona, nebyl v posuzované věci naplněn, neboť žalobce se z napadeného rozhodnutí nedozvěděl, zda a jakým způsobem byly zohledněny jeho specifické poruchy učení, jak je ohodnotil původní hodnotitel a z jakých důvodů toto původní bodové hodnocení může obstát i v rámci jeho přezkumu. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není ani v základních rysech seznatelné, proč žalovaný považuje konkrétní námitky žalobce za nedůvodné či vyvrácené, neboť se jimi žalovaný zkrátka vůbec nezabýval. Tento jeho postup však způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a tedy i důvod jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Pro úplnost krajský soud dodává, že k dodatečné argumentaci obsažené ve vyjádření žalovaného k žalobě nepřihlédl, neboť se nejedná o součást napadeného rozhodnutí a tudíž nemůže být předmětem soudního přezkumu.

Podle ust. § 183 odst. 1 školského zákona se na řízení před žalovaným nevztahuje správní řád, aniž by školský zákon obsahoval úpravu odpovídající zásadám podle ust. § 2 až § 8 správního řádu. Podle § 177 odst. 1 správního řádu se v takovém případě použijí zásady podle § 2 až § 8 správního řádu. Tyto zásady se nutně použijí na základě ust. § 180 odst. 1 správního řádu, podle kterého tam, kde se podle „dosavadních“ právních předpisů (tj. platných a účinných k 1.1.2006, což je i případ školského zákona) postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž by tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravovaly (což je případ rozhodování žalovaného podle § 82 odst. 2 školského zákona), postupuje se v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle správního řádu včetně části druhé. Z těchto důvodů jsou aplikovatelná ust. § 68 a § 50 a násl. správního řádu.

Na základě shora uvedené právní argumentace krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalobci vznikly náklady zaplacením poštovního v celkové výši 89,- Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen o.s.ř.), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalovanému k plnění lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (ust. § 54 odst. 5 s.ř.s, § 159 a § 168 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 22. listopadu 2012

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu